

בסיום הפרשה נאמר הציווי: **"תִּמְחָה אֶת זֵכֶר עֲמֶלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשָּׁכַח" (כה, יט).**

מפרש רש"י: "תמחה את זכר עמלק. מאיש ועד אשה, מעולל ועד יונק, משור ועד שה, שלא יהא שם עמלק נזכר אפילו על הבהמה, לומר בהמה זו משל עמלק היתה".

"

שאלות

?

- בפרשת 'בשלח' מופיע פסוק דומה אך רש"י לא מפרש. מדוע בחר להסביר פסוק זה בפרשתנו?
- מהיכן הגיע רש"י להבנה שמצוות מחיית עמלק כוללת גם את הבהמות?
- מדוע רש"י לא מזכיר חפצי דומם של עמלק, כמו נכסים, בתים וכדומה?
- הציווי "זכור" את אשר עשה לך עמלק גו' לא תשכח" אינו סתירה לציווי "תמחה את זכר עמלק"?

נקודת הביאור

הציווי "תמחה את זכר עמלק" מיועד **אלינו**. פירושו - שלא יעלה לנו שום זיכרון או מחשבה על עמלק. כאן מתעוררת שאלה לרש"י: המחשבות והזיכרונות של האדם הם דברים בלתי נשלטים, כיצד אנחנו מצווים על דבר שהוא כמעט בלתי אפשרי לביצוע? משאלה זו מגיע רש"י להבנה שהדרישה היא: למחות **דברים המזכירים** את עמלק לאדם, ולא למחות את זיכרון עמלק מהמחשבה של האדם. בצורה כזו בסופו של דבר יגיע האדם למצב שעמלק לא יעלה בזיכרונו ומחשבתו.

תשובות

- בפרשת בשלח כתוב **"מחה אמחה"** – הקב"ה מודיע כי הוא יבצע את מחיית זכר עמלק. על כן רש"י לא צריך להסביר, מאחר והקב"ה הוא כל יכול, ובידו למחות את זכר עמלק לחלוטין.
- כפי שהוסבר ב'נקודת הביאור' הציווי הוא לא על מחיית זיכרון עמלק מהמחשבה של האדם, אלא למחות דברים **שמזכירים לנו** את שמו של עמלק. לכן מובן שצריך למחות אף את הבהמות, בשביל "שלא יהא שם עמלק נזכר אפילו על הבהמה" כי זה יכול להביא את האדם לומר "בהמה זו משל עמלק הייתה".
- חפצי דומם ניתן לשפץ ולתקן באופן שלא יהיה ניכר כלל המציאות הקודמת, ולכן לא יהיה ניתן לומר 'זו משל עמלק היתה'. לעומת זאת בבעלי חיים לא ניתן לפעול בהם שינוי גדול כל כך ויש חשש שיגרמו לזיכרון עמלק. דוגמא: במגילת אסתר מופיע שאסתר קיבלה מאחשוורוש את 'בית המן' על אף שהיה עמלקי, וזאת משום שיכלה לערוך בו שיפוץ ושינוי כך שלא יזכיר את המן כלל.
- כשהזכירה היא **לצורך המחיה**, הדבר מותר ואף מצווה. שהרי אי אפשר למחות מבלי תחילה לזכור. דוגמא: מנהג לכתוב שמו של עמלק על עצים ואבנים בשביל למחותו על ידי הקשה אחד בשני.

ההוראה לחיים

?

מבואר בחסידות שקליפת עמלק בעבודת השם עניינה **קרירות** – לקרר את האדם ולמנוע התפעלות מאלוקות. מחיית זכר עמלק - נעשית על ידי עבודת השם באופן של קבלת עול. דבר זה מרומז ברש"י – בפירושו הוא לא מזכיר את הדומם כדי לרמוז שבמקום שיש קבלת עול וביטול (כמו לדומם), אין לעמלק אחיזה ומציאות.

לקוטי שיחות חלק י"ד, ב